

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д.н. Живко Иванов Драганов, катедра „Международно право и право на ЕС“, ЮФ на УНСС, катедра „Гражданскоправни науки“, ВСУ „Черноризец Храбър“

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право (Семейно и наследствено право)), обявен в ДВ бр. 72/22.08.2023

Основание за представяне на становището е участието ми в състава на научното жури съгласно Заповед № 729/20.10.2023 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

1. Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс е гл. ас. д-р Мария Петрова Петрова. Мария Петрова е завършила специалност „Право“ в ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“ през 1997 год. Непосредствено след нейното дипломиране, тя започва да води учебни занятия по правни дисциплини като хоноруван асистент в същия университет. През 2001 год. Мария Петрова е назначена като редовен асистент, а от 2022 заема длъжността „главен асистент“ по гражданско и семейно право във ВСУ „Черноризец Храбър“. От 1998 год. тя упражнява адвокатска дейност. Заемала е и заема различни длъжности във ВСУ, сред които ръководител на Правната клиника при ЮФ (от 2013 до сега), секретар „Работа със студенти“ при кабинета на Ректора на ВСУ (2015 – 2023), а от месец септември 2023 е назначена за ръководител Катедра „Гражданскоправни науки“. От 2021 год. гл. ас. д-р Мария Петрова е председател на Секция „Социални и стопански науки“ при Съюза на учените – Варна.

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

От представената от кандидата в обявения конкурс справка се установява изпълнение на национални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ както следва. По показател 1 (дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“) и по показател 2 (хабилитационен труд - монография), гл. ас. Мария Петрова изпълнява минималните национални изисквания, като събира съответно 50 и 100 точки. Сборът от точките от представените материали по група показатели от 4 до 10 (статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове), е 100 точки, а по група показатели от 11 до 13 (цитирания) - 50 точки, като и за двете групи кандидатът покрива минималните изисквания.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Кандидатът в конкурса има дългогодишен преподавателски опит като асистент, като старши асистент и като главен асистент във ВСУ „Черноризец Храбър“. Мария Петрова е водила семинарни занятия и лекции по дисциплините „Семейно и наследствено право“, „Трудово право“, „Международно частно право“, „Осигурително право“, „Вещно право“ и др. Гл. ас. д-р Мария Петрова е разработила и публикувала учебни материали, сред които следва да се посочи сборникът „Произходът по българското семейно право“. Като координатор на стажовете на студентите в РС – Варна, тя е ангажирана пряко в процеса на осигуряването на необходимото практическо обучение. От представените документи се установява, че гл. ас. д-р Мария Петрова използва активно нови и интерактивни методи в преподаването. Учебно-преподавателският ѝ опит съответства на научната специалност по обявения конкурс.

4. Обща характеристика и приноси на представените в конкурса научни трудове

За участието си в конкурса гл. ас. д-р Мария Петрова е представила монографично изследване и десет други публикации – статии и доклади от научни конференции. Всички представени от кандидата публикации попадат в областта на обявения конкурс.

Хабилитационният труд „Семейноправното положение на малолетните и непълнолетни родители“ представлява изследване на правното положение на ненавършилите пълнолетие родители. Основният проблем в случаите когато недееспособни лица станат родители, е свързан със затрудненията, които се пораждат при упражняването от тях на родителските им права. Върху това е и фокусът на изследването в представения хабилитационен труд. Трудът включва уводна част, шест параграфа и заключение. Първият параграф обхваща анализ на възникването на правната връзка родител-дете; вторият представя в ретроспективен план нормите, които се отнасят до правата и задълженията на непълнолетните и малолетните родители. В трети, четвърти и пети параграфи авторът изяснява съответно общите въпроси относно правоспособността и дееспособността на ненавършилите пълнолетие родители и спецификите на правното положение на малолетните и на непълнолетните родители. Последният параграф е посветен на анализ и съпоставка между правното положение на малолетните, непълнолетните и пълнолетните родители. В заключителната част са направени предложения за усъвършенстване на действащата нормативна уредба.

Представеният монографичен труд има приносен характер. Трудът е първото у нас самостоятелно монографично изследване на семейноправното положение на малолетните и на непълнолетните родители. Основен негов принос е развитието на изследванията в българската семейноправна доктрина и обогатяването на съществуващите знания. Макар и сравнително рядко срещана житейска хипотеза, въпросът свързан с правното положение на недееспособните родители има важно теоретично и практическо

значение. Наред с общите въпроси са налице различия между правното положение на малолетните и на непълнолетните родители, чието изясняване следва да се признае като самостоятелен принос на хабилитационния труд. Трудът ще подпомогне бъдещите изследвания на поставените проблеми и ще допринесе за развитието на практиката.

Част от представените за участие в конкурса статии и доклади също имат приносен характер. Сред тях могат да се посочат статията „За разпределянето на размера на издръжката по чл. 85 от Семейния кодекс“, в която кандидатът прави конкретни предложения за разрешаване на проблеми на практиката, и статията „За родените в брака, извън брака и осиновените деца“, където са анализирани проблемите, които възникват при раждането на деца след асистирана репродукция, когато родителите им нямат сключен брак. Приносен характер имат и публикациите по въпросите на имуществените отношения на лица, съжителстващи без брак, относно издръжката при фактическо съжителство и др.

5. Критични бележки и препоръки

Към кандидата могат да бъдат отправени и някои критични бележки и препоръки. Прави впечатление, че хабилитационният труд е на границата на необходимия минимален обем, още повече, че темата позволява по-подробно и задълбочено изследване на поставените въпроси. Независимо от изключително високата активност на кандидата за участие в научни форуми, по-голямата част от публикациите са направени преди повече от 10 години. В тази връзка може да се препоръча засилване на изследователската дейност и съответно повишаване на свързаната с това публикационна активност.

6. Заключение

Представените от кандидата в обявения конкурс документи и материали отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на

ЗРАСРБ. Научното творчество и учебно-преподавателската дейност на кандидата и следва да получат положителна оценка. Считам, че гл. ас. д-р Мария Петрова Петрова притежава необходимите качества и преподавателски и научно-изследователски опит и предлагам на членовете на научното жури, да приемат решение, с което да предложат на ФС на ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“, гл. ас. д-р Мария Петрова да бъде избрана на академичната длъжност “доцент” по научната специалност „Гражданско и семейно право“ (Семейно и наследствено право) към Катедра „Гражданскоправни науки“ на ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“.

28.12.2023

Подпис:

(проф. д.н. Живко Драганов)